



peace and progress

MET CHILCOTT'S '5 DAYS THAT
CHANGED THE WORLD' EN ANDERE
HEDENDAAGSE ENGELSE EN
AMERIKAANSE COMPOSITIES

NOVO
KAMER CANTARE
KOOR

o.l.v. Frans van de Loo
Hans Erik Dijkstra - piano

Zaterdag 25 november 2023, 20.00 uur
Grote Kerk, Velp

Programma

Samuel Barber (VS 1910-1981)

Sure on this shining night (uit: *Four songs op. 13 nr. 3*) met piano

Michael Hurd (GB 1928-2006)

Genesis (1987)

Amy Beach (VS 1867-1944)

Peace I leave with you

Intermezzo piano solo

Willem Pijper (NL 1894-1947) – *Sonatine nr. 3*

Léon Orthel (NL 1905-1985) – *Hommage à Ravel*

Paul Aitken (VS *1970)

Flanders fields (1999)

Bob Chilcott (GB *1955)

Five days that changed the world (2013) met piano

Ralph Vaughan Williams (GB 1872-1958)

Rest

Intermezzo piano solo

Simeon ten Holt (NL 1923-2012) – *Natalon in E, deel 1*

Charles Hubert Hastings Parry (GB 1848-1918)

There is an old belief

Jake Runestad (VS *1986)

The peace of wild things (2012) met piano

Frank Ticheli (VS *1958)

Earth Song (2007)

Beste bezoeker van *Peace and Progress*,

Fijn dat u naar ons en naar pianist Hans Erik Dijkstra komt luisteren!

Hoezo *Peace and Progress*? Toen we deze titel gaven aan het programma met de werktitel *The human condition* dachten we: *Peace and Progress* klinkt toegankelijker en verwoordt waar de teksten en de muziek over gaan.

We wisten toen nog niet hoe cynisch deze titel kan overkomen in de huidige tijd van weer een nieuwe oorlog en veel geweld. Vrede en vooruitgang? Was het maar waar! En toch is dat wel de rode draad van het programma: de zoektocht van de mensheid naar rust, vrede én vooruitgang, altijd tegen de achtergrond van die andere kant van *the human condition*: strijd en duisternis.

We zingen over oorlog en vrede, hoop en wanhoop, de nietigheid maar ook de kracht van de mens.

En over de troost van muziek ...

Het programma heeft geen pauze en duurt ongeveer vijf kwartier.

Na afloop bieden we u graag een drankje aan!

NOVO
KAMER CANTARE
KOOR

Ontwerp poster: Zin grafisch ontwerp

Toelichtingen op de muziek: Frans van de Loo

Vertalingen: Kamerkoor Novo Cantare (tenzij anders vermeld)

Welkom bij Café Vrijdag



De hoeksteen van het Spijkerkwartier,
waar je kunt doen alsof je thuis bent.

KOFFIE, LUNCH, BORREL, DINER, FEESTJE

Velperbuitensingel 21-A Arnhem

Boven bij Vrijdag

Mooie ruimte, geschikt voor besloten
borrels, vergaderingen en alles wat
gevierd mag worden van 20 tot 50
personen.



Wijnhandel Appeldoorn - Emmastraat 27A - 6881 SN Velp

Teksten en toelichtingen

***Sure on this shining night* – Samuel Barber** Tekst: James Agee (1909-1955)

Uit: Four songs op. 13 nr. 3. Met Hans Erik Dijkstra, piano

Dit beroemde gedicht is (en wordt) vaak op muziek gezet. Samuel Barber was in 1938 de eerste. Hij was een Amerikaans componist en muziekpedagoog en schreef onder andere opera's, balletten, symfonieën en vocale werken. Barber was jonger dan Ives, Schönberg en Berg, maar heeft nooit behoord tot die muzikale avant-garde. Zijn oeuvre is het beste te beschouwen als neoromantisch. Zijn beroemdste compositie is ongetwijfeld het *Adagio for strings*, regelmatig beschreven als het meest droevige werk ooit.

Sure on this shining night is gecomponeerd voor solostem en orkest, maar door de componist zelf gearrangeerd voor koor en piano. Het ingenieuze lijnenspel van de mooie melodieën vormt een perfecte match met de warme en liefdevolle sfeer van gedicht.

Sure on this shining night
Of star-made shadows round,
Kindness must watch for me
This side the ground.

Zeker in deze schitterende nacht
met door sterren gevormde schaduwen rondom,
waakt goedheid zeker over mij
Hier op aarde.

The late year lies down the north.
All is healed, all is health.
High summer holds the earth.
Hearts all whole.

Het eind van het jaar is ver weg.
Alles is geheeld, alles is gezond.
Het is hoogzomer op aarde.
Alle harten vervuld.

Sure on this shining night
I weep for wonder
Wand'ring far alone
Of shadows on the stars.

Zeker in deze schitterende nacht
Ben ik ontroerd door het wonder,
Ver afdwalend, alleen,
Van schaduwen in de sterrenhemel.

***Genesis* (1987) – Michael Hurd**

Tekst: Geoffrey Hill (1932-2016)

Het verhaal van Genesis was inspiratiebron voor de Engelse dichter Geoffrey Hill. Zijn onorthodoxe, duistere en pessimistische interpretatie van het scheppingsverhaal (of wellicht van de schepping zelf) heeft de Engelse componist Michael Hurd op expressieve wijze getoonzet. Het is een lyrische compositie vol afwisseling en met verrassende harmonische wendingen.

Hurd legt een grote gevoeligheid aan de dag voor de tekst, zowel in ritmiek als tekstuitdrukking. *Genesis* beleefde zijn première in 1987.

Hurd was een productieve componist. Hij schreef o.a. veel werken voor schoolkoor die nog steeds worden uitgevoerd. Verder opera's en kamermuziek meestal in een neoklassieke stijl maar hij werd ook beïnvloed door Francis Poulenc. Hurds werken worden in Nederland zelden uitgevoerd.

I
Against the burly air I strode,
Where the tight ocean heaves its load,
Crying the miracles of God.

And first I brought the sea to bear
Upon the dead weight of the land;
And the waves flourished at my prayer,
The rivers spawned their sand.

And where the streams were salt and full,
The tough pig-headed salmon strove
Curbing the ebb and the tide's pull,
To reach the steady hills above.

II
The second day I stood and saw
The osprey plunge with triggered claw,
Feathering blood along the shore,
To lay the living sinew bare.

And the third day I cried: "Beware
The soft voiced owl, the ferret's smile,
The hawk's deliberate stoop in the air,
Cold eyes, and bodies hooped in steel,
For ever bent upon the kill;

III
And I renounced, on the fourth day,
This fierce and unregenerate clay,
Building as a huge myth for man
The watery Leviathan,

I
Ik schreed tegen de weerbarstige lucht in,
Waar de dichte massa van de oceaan deint,
De wonderen van God uitroepend.

En eerst maakte ik dat de zee zich richtte
Op het dode gewicht van het land;
En op mijn gebed ontplooiden de golven zich,
Brachten de rivieren hun zand voort.

En daar waar de waterstromen zout en vol
waren, Ging de sterke, koppige zalm voort
Eb en de trek van het getij bedwingend,
Om de standvastige heuvels daarboven te
bereiken.

II
De tweede dag stond ik daar en zag
De visarend duiken met getrokken klauwen,
Bloedvegen verspreidend langs de kust,
Om de levende zenuw bloot te leggen.

En de derde dag riep ik uit: "Kijk uit voor
De uil met de zachte stem, de glimlach van
de fret, De welbewuste duikvlucht van de
havik, Kille ogen, en lichamen gevat in staal,
Voor altijd gericht op de prooi;

III
En ik zwoer af, op de vierde dag,
Deze woeste en onbarmhartige klei,
Als een enorme mythe voor de mens
De doornatte Leviathan* bouwend,
**(mythologisch zeemonster)*

And made the glove-winged albatross
Scour the ashes of the sea
Where Capricorn and Zero cross,
A brooding immortality —
Such as the charmed phoenix has
In the unwithering tree.

IV
The phoenix burns as cold as frost;
And, like a legendary ghost,
The phantom-bird goes wild and lost,
Upon a pointless ocean tossed.

So, the fifth day, I turned again
To flesh and blood and the blood's pain.

V
On the sixth day, as I rode
In haste about the works of God
With spurs I plucked the horse's blood.

By blood we live, the hot, the cold,
To ravage and redeem the world:
There is no bloodless myth will hold.

And by Christ's blood are men made free
Though in close shrouds their bodies lie
Under the rough pelt of the sea;

Though Earth has rolled beneath her weight
The bones that cannot bear the light.

En deed de albatros met de gehandschoende
vleugels De as van de zee schoonvegen
Waar Capricorn en Zero elkaar kruisen*,
Een dreigende onsterfelijkheid —
Zoals de betoverde phoenix heeft
In de onverwelkbare boom.

** Mogelijk verwijst dit naar het kruisen van
de Nulmeridiaan en de Steenbokskeerkring,
een hete plek.*

IV
De phoenix brandt zo koud als ijs;
En, als een legendarische geest,
Wordt de fantoomvogel wild en verloren,
Geworpen op een zinloze oceaan.

Dus, op de vijfde dag, wendde ik mij weer
Tot vlees en bloed en de pijn van het bloed.

V
Op de zesde dag, toen ik in haast reed
Langs de werken van God
Prikte ik met sporen het paardenbloed.

Wij leven door bloed, het hete, het koude,
Om de wereld te verwoesten en te verlossen:
Geen mythe zonder bloed zal standhouden.

En door Christus' bloed worden mensen vrij
Hoewel hun lichamen in strakke lijkwades
Onder de ruige vacht van de zee liggen;

Hoewel de aarde onder haar gewicht
De beenderen heeft bedolven die het licht
niet verdragen.

Peace I leave with you – Amy Beach

Tekst: Johannes 14 vs. 27

Amy Beach was als componist grotendeels autodidact. Zij was al vanaf haar zestiende een gevierd pianist. Beach vestigde, tegen alle sociale verwachtingen en tijdsgeest in, als eerste Amerikaanse vrouwelijke componist haar naam in de muziek.

Zij inspireerde (ook als voorzitter van *The society of women composers*) vrouwelijke componisten in en na haar tijd. Na de première van haar *Gaelic Symphony* in 1894 werd ze internationaal erkend als een van Amerika's meest vooraanstaande componisten. Zij reisde door Europa als concertpianiste en ook daar viel haar muziek in de smaak.

Haar zetting van de tekst uit Johannes ademt vrede en innerlijke rust. Bij de tekst '*Niet zoals de wereld*' gaat de muziek plotseling even in mineur...

Peace I leave with you
My peace I give unto you.
Not as the world giveth
Give I unto you.
Let not your heart be troubled.

Vrede laat ik jullie.
Ik geef mijn vrede aan jullie.
Niet zoals de wereld geeft
Geef ik aan jullie.
Laat je hart niet bevreesd zijn.

Piano solo Hans Erik Dijkstra

Willem Pijper – *Sonatine nr. 3*

Léon Orthel – *Hommage à Ravel*

***Flanders Fields* (1999) – Paul Aitken**

Tekst: John MacCrae (1872-1918)

Vertaling: Tom Lanoye

Geen enkel gedicht uit de Eerste Wereldoorlog is zo bekend als *In Flanders Fields* van de Canadese legerarts John McCrae. Hij schreef het op 3 mei 1915 bij zijn verpleegpost in de buurt van Ieper. Zoals het geval is met veel beroemde gedichten uit de Eerste Wereldoorlog is *In Flanders fields* geschreven in de beginfase, toen de romantische zweem die deze oorlog aanvankelijk omgaf nog niet definitief door de gruwelen van de loopgraven was verdrongen. Het gedicht groeide uit tot een wereldwijd symbool van offer en strijd voor de vrede, en de *poppy* (klaproos) uit het gedicht werd het herdenkingsteken voor alle gesneuvelden. Toch kwam er ook kritiek: de pastorale toon van de eerste negen regels contrasteert sterk met de 'wervingsposter-retoriek' van het derde couplet. Inderdaad is het gedicht uitgebreid ingezet voor propagandadoeleinden, het aanwakkeren van patriottisme en het bekritisieren van pacifisten. In die zin is het gedicht voor velen een anachronisme: 'de glorie en eer van het slagveld' is in feite synoniem met de zinloze opoffering van mensenlevens.

De compositie heeft een rondovorm – *a b a c a* – waarbij het refrein opvallend licht van toon is. De tenoren moeten op aanwijzing van de componist de tekst van de zich steeds herhalende melodie zonder duidelijke articulatie murmelen. De melodieën in de andere stemmen zijn haast lieflijk te noemen en dienen met *folk-like simplicity* gezongen te worden. De coupletten kennen een dramatischer toonzetting. Het gedicht is dus voor meerdere uitleg vatbaar. Misschien is iets van die vertwijfeling hoorbaar in het slotakkoord dat met de toegevoegde secunde beslist niet als harmonieuze afsluiting klinkt.

In Flanders fields the poppies blow
Between the crosses, row on row,
That mark our place; and in the sky
The larks, still bravely singing, fly
Scarce heard amid the guns below.

In Vlaamse velden klappen rozen open
Tussen witte kruisjes, rij op rij,
Die onze plaats hier merken, wijl in 't zwerk
De leeuweriken fluitend werken, onverhoord
Verstomd door het gebulder op de grond.

We are the Dead. Short days ago
We lived, felt dawn, saw sunset glow,
Loved, and were loved, and now we lie
In Flanders fields.

Wij zijn de Doden. Zo-even leefden wij.
Wij dronken dauw. De zon zagen wij zakken.
Wij kusten en werden gekust. Nu rusten wij
In Vlaamse velden voor de Vlaamse kust.

Take up our quarrel with the foe:
To you from failing hands we throw
The torch; be yours to hold it high.
If ye break faith with us who die
We shall not sleep, though poppies grow
In Flanders fields.

Toe: trekt gij u ons krakeel aan met de vijand.
Aan u passeren wij, met zwakke hand, de fakkel.
Houdt hem hoog. Weest gij de helden. Laten de
Doden Die wij zijn niet stikken of wij vinden
slaap noch Vrede – ook al klappen zoveel rozen
open In zovele Vlaamse velden.

***Five days that changed the world* (2013) – Bob Chilcott**

Tekst: Charles Bennett (*1954). Met Hans Erik Dijkstra, piano

De ex-zanger van The King's Singers Bob Chilcott (*1955) groeide op in de rijke Britse (kathedrale) koortraditie in Cambridge. Hij componeert voornamelijk koormuziek in uiteenlopende stijlen en genres. Chilcott is internationaal een veelgevraagd workshopleider. Hij breekt in zijn werk en publicaties een lans voor goede muziekeducatie en componeert daarom veel voor kinder- en jeugdcores. Hij is begaan met het lot van de mensheid en de wereld en heeft de overtuiging dat muziek mensen bijeen kan brengen.

Chilcott schreef zijn *Five days that changed the world* in 2013 voor het Worcester International Festival for young singers. Het thema van dat festival was 'Vrede en Eenheid'.

Chilcott schrijft in een moderne maar toegankelijke stijl zonder daarbij in oppervlakkigheid of effectbejag te vervallen. De muziek van *Five days ...* is afwisselend energetisch en verstild en rijk door Chilcotts grote gevoel voor melodie en harmonie. Als voormalig ensemblezanger schrijft hij bijzonder goed voor de stem, maar hij weet koorzangers vocaal ook uit te dagen. In het werk speelt de piano een prominente rol en fungeert niet louter als begeleiding. Bij drie delen heeft hij bovenstemmen gecomponeerd voor kinderkoor, die echter ook kunnen worden uitgevoerd met vrouwenstemmen.

Tekstdichter Charles Bennett neemt ons mee op een reis door vijf historische gebeurtenissen: de uitvinding van de boekdrukkunst, de afschaffing van de slavernij, de eerste gemotoriseerde vlucht, de ontdekking van penicilline en de eerste mens in de ruimte. Uitingen van de creatieve vitaliteit en inventiviteit van de menselijke soort. Bennet heeft zijn gedichten geschreven vanuit het persoonlijke perspectief van de protagonisten van deze historische gebeurtenissen. En zo passeert, zonder bij naam te worden genoemd, Johannes Gutenberg en zijn zogenaamde 42-regelige bijbel, het eerste boek dat tot stand kwam met behulp van de door hem ontwikkelde boekdrukkunst.

In deel drie luisteren we naar een fictief gesprek van de gebroeders Wright boven een energiek voortstuwende pianopartij. In deel vier buigt een verbaasde Alexander Fleming zich over zijn petrischaaltjes en in deel vijf geeft Yuri Gagarin vanuit de ruimte commentaar op de schoonheid van onze planeet. De afschaffing van de slavernij in deel twee is natuurlijk geen toevallige ontdekking en uiteindelijk ook niet toe te schrijven aan één persoon: het is de overwinning van menselijk mededogen op menselijke hebzucht en bezegeld in de taal van een juridisch document.

1. Thursday 29th March 1455:

The Invention of Printing

Chorus: The quick brown fox. Quick brown fox. The quick brown fox jumps over the lazy dog.

I saw them walking like footprints in the snow. Saw them walking into houses all over the world.
Open the door of the eye and let them in.

I saw each letter. Saw each letter like a person. 'Z' was lonely and 'E' was everyone's friend.
I watched them gather together into words.

1. Donderdag 29 maart 1455:

De ontdekking van de boekdrukkunst

Refrein: De snelle bruine vos. Snelle bruine vos. De snelle bruine vos springt over de luie hond.*

Ik zag ze lopen als voetsporen in de sneeuw. Zag ze alle huizen ter wereld inlopen. Open de deur van het oog, en laat ze binnen.

Ik zag elke letter, zag elke letter als een persoon. 'Z' was eenzaam en 'E' was een allemansvriend. Ik keek toe hoe ze zich groepeerden in woorden.

I knew if I took the letters one by one,
Knew if I held them tight in forty-two lines,
They could speak to everyone everywhere.

In the beginning there were footprints over
the page.

The footprints of a fox who jumps
Into your eye and over the lazy dog

2. Friday 1st August 1834:

The abolition of slavery

Sometimes a piece of paper,
A piece of white paper,
Can set a person free. Just a few words,
A few words written in black ink
on white paper, Can set a nation free.

Sometimes one person. One good person
Can set a nation free. Just a few words,
A few words written on the open page
of the human heart, Can set a people free.

Give me the good words. Make me the right
person.

Give me a piece of paper to set me free.
Pure words written on my open heart.
Just a few words can set me free.

3. Monday 14th December 1903:

The first powered flight

A thought can learn to fly if you give it
wings.

I said to Orville Perhaps.
Maybe if perhaps we might possibly try.
And we did. And it was. Difficult.

Ik wist dat als ik de letters één voor één zou
nemen, Wist dat als ik ze strak in 42 lijnen
zou houden. Ze tot iedereen overal zouden
kunnen spreken.

In den beginne waren er voetsporen over
de bladzijde.

De sporen van een vos die springt
In jouw oog en over de luie hond.

** De zin The quick brown fox jumps over the
lazy dog bevat alle letters van het alfabet.
Hij wordt gebruikt in het type-onderwijs en
als testregel voor lettertypen.*

2. Vrijdag 1 augustus 1834:

De afschaffing van de slavernij

Soms kan een stuk papier,
Een wit stuk papier, Een mens bevrijden.
Slechts een paar woorden, Een paar
woorden geschreven in zwarte inkt op wit
papier. Kunnen een natie bevrijden.

Soms kan één persoon. Eén goed mens
Een natie bevrijden. Slechts een paar
woorden, een paar woorden, geschreven op
de open pagina van het menselijk hart,
Kunnen een volk bevrijden.

Geef mij de goede woorden. Maak mij de
juiste persoon.

Geef mij een stuk papier om mij te
bevrijden. Zuivere woorden, geschreven op
mijn open hart. Slechts een paar woorden
kunnen mij bevrijden.

3. Maandag 14 december 1903:

De eerste gemotoriseerde vlucht

Een gedachte kan leren vliegen als je haar
vleugels geeft.

Ik zei tegen Orville Misschien. Wellicht als
we het misschien mogelijk zouden kunnen
proberen. En we deden het. En het was.
Moelijk.

Below us the ground was green and heavy
with failure.

Ready to break our fall.

But a thought will fly sometimes if you give
it wings.

I said to Wilbur Why not?

Most everything that could went wrong
before.

But it pulled us up in the end.

We said to each other Let's toss for who
goes first.

And we did. And it was. Glorious.

We carried it back to the top of Kill Devil
Hill.

How many times? I forget.

But we did and it was and it is and there you
have it.

Sometimes a dream will fly.

4. Friday 28th September 1928:

The discovery of penicillin

Green/blue. It was green/blue.

I happened upon it. Stumbled across it.

It wasn't supposed to be there but there it
was.

Sometimes you find what you're looking for
Where you never thought it would be.

Thrown away. It was nearly thrown away.

I clobbered the dishes. Washed the pots.

I thought there was something wrong
but it turned out right.

Sometimes where you never thought it
would be

There's what you've been looking for all
along.

Holiday. Just back from holiday.

It was meant to be. Serendipity.

What went wrong had gone as right as rain.

Sometimes what you're looking for
will find you.

Onder ons was de grond groen en zwaar
met falen.

Klaar om onze val te breken.

Maar een gedachte zal soms vliegen als je
haar vleugels geeft.

Ik zei tegen Wilbur Waarom niet?

Bijna alles wat kon ging eerst fout.

Maar ten slotte trok het ons omhoog.

We zeiden tegen elkaar Laten we loten wie
het eerste gaat.

En dat deden we. En het was. Magnifiek.

We droegen het terug naar de top van Kill
Devil Hill.

Hoeveel keer? Ik ben het vergeten.

Maar we deden het en het was en het is en
daar heb je het.

Soms zal een droom vliegen.

4. Vrijdag 28 september 1928:

De ontdekking van penicilline

Groen/blauw. Het was groen/blauw.

Het overkwam me. Struikelde erover.

Het werd niet verondersteld daar te zijn
maar daar was het.

Soms vind je waar je naar zoekt

Daar waar je nooit dacht dat het zou zijn.

Weggegooid. Het was bijna weggegooid.

Ik rammelde met de schaaltes. Waste de
potjes. Ik dacht dat er iets fout was maar
het bleek goed te zijn.

Soms is waar je nooit dacht dat het zou zijn
datgene

waar je al die tijd naar hebt gezocht.

Vakantie. Net terug van vakantie.

Het moest zo zijn. Serendipiteit.

Wat fout ging was perfect gegaan.

Soms zal dat waar jij naar zoekt
jou vinden.

Sometimes what seems wrong was right
all along.

Blue/green. It was blue/green.
I hope you find what you're looking for.
Hope what you're looking for finds you.

**5. Wednesday 12th April 1961:
The first man in space**

I saw how beautiful our planet is.
Seventeen thousand miles an hour.
They thought I might go mad.
But I saw the face of God.

The son of a carpenter circling round
the Earth.

I saw how beautiful our planet is.
April twelfth nineteen sixty one.
Stars are the alphabet of God.

One hundred and eight minutes.
Can it be that you have come from outer
space?
Well yes and I've seen something beautiful.
Keep this beauty safe and let it grow.

Stars are the smile of God.
His face was the Earth looking back.
Five hundred and twenty people
Have seen how beautiful it is.

Rest – Ralph Vaughan Williams

Ralph Vaughan Williams studeerde bij Hubert Parry en Charles Stanford in Londen, maar ook bij Maurice Ravel en Max Bruch. Hij is een sleutelfiguur in de revival van de Engelse muziek in de 20^e eeuw. Hij had een grote voorliefde voor de muziek uit de Engelse renaissance. Ook verzamelde en bewerkte hij Britse volksliederen. Uiteindelijk wilde hij komen tot een soort Brits-nationale stijl. *Rest* is een tamelijk vroeg werk en ligt stilistisch dicht bij *There is an old belief* van zijn leraar Parry, dat u na het piano-intermezzo hoort.

Soms is dat wat fout leek al die tijd juist.

Blauw/groen. Het was blauw/groen
Ik hoop dat jij vindt waar je naar zoekt.
Hoop dat waar jij naar zoekt jou vindt.

**5. Woensdag 12 april 1961:
De eerste man in de ruimte**

Ik zag hoe prachtig onze planeet is.
Zeventienduizend mijl per uur.
Ze dachten dat ik misschien gek zou worden.
Maar ik zag het aangezicht van God.

De zoon van een timmerman cirkelend rond
de Aarde.

Ik zag hoe prachtig onze planeet is.
Twaalf april negentien eenenzestig.
Sterren zijn het alfabet van God.

Honderdacht minuten.
Kan het zijn dat je uit het heelal komt?
Nou, ja en ik heb iets prachtigs gezien.
Bewaak die schoonheid en laat hem
groeien.

Sterren zijn de glimlach van God.
Zijn aangezicht was de Aarde die terugkeek.
Vijfhonderdtwintig mensen
Hebben gezien hoe prachtig het is.

Tekst: Christina Rossetti (1830-1894)

De titel en het eerste deel van dit sonnet wekken de suggestie dat het hier gaat om de dood als hemelse, eeuwige, paradijselijke 'Rust'. Toch schreef Christina Rossetti dit sonnet voornamelijk in niet-religieuze termen. Daarmee lijkt dit gebed om rust eenvoudig een smeebede om te kunnen slapen. Een toestand van overgave aan vredige bewusteloosheid en daarna een verkwikt ontwaken.

O Earth, lie heavily upon her eyes;
Seal her sweet eyes weary of watching, Earth;
Lie close around her; leave no room for mirth
With its harsh laughter, nor for sound of
sighs.
She hath no questions, she hath no replies,
Hush'd in and curtain'd with a blessèd dearth
Of all that irk'd her from the hour of birth;
With stillness that is almost Paradise.
Darkness more clear than noonday holdeth
her,
Silence more musical than any song;
Even her very heart has ceased to stir:
Until the morning of Eternity
Her rest shall not begin nor end, but be;
And when she wakes she will not think it long.

O Aarde, lig zwaar op haar ogen; Verzegel
haar lieve ogen, moe van het kijken, Aarde
Lig dicht om haar heen; laat geen ruimte
voor vrolijkheid Met haar schrille lach,
noch voor het geluid van zuchten.
Ze heeft geen vragen, ze heeft geen
antwoorden, In stilte gevangen en
omgeven door een gezegende schaarste
Aan al wat haar stoorde sinds het uur van
haar geboorte; Met een rust die bijna
paradijselijk is. Een duisternis lichter dan
het middaguur omvat haar, Stilte met
meer muziek dan enig lied; Zelfs haar hart
roert zich niet langer: Tot aan de ochtend
van de Eeuwigheid Zal haar rust beginnen
noch eindigen, maar zijn;
En wanneer ze ontwaakt zal de tijd haar
niet lang gevallen zijn.

Piano solo Hans Erik Dijkstra
Simeon ten Holt – *Natalon in E, deel 1*

There is an old belief – Hubert Parry

Tekst: J.G. Lockart (1794-1854)

Wij kennen Charles Hubert Hastings Parry tegenwoordig vooral nog als de componist van de beroemde hymne *Jerusalem*, vast onderdeel van 'The last Night of the Proms'. In het muziekleven in Engeland rond 1900 was hij een belangrijk man. Parry's compositiestijl stond onder grote invloed van Bach en Brahms, en hij inspireerde op zijn beurt onder andere Elgar en Vaughan Williams. *There is an old belief* is afkomstig uit de *Songs of farewell* die hij op 70-jarige leeftijd schreef. De tekst is meer persoonlijk spiritueel dan religieus en ademt de sfeer van een volmaakt hiernamaals. De compositie is fraai gemodelleerd naar de tekst, met een afwisseling van polyfone en homofone passages. De muziek heeft

een harmonisch rijke voortgang en mooie melodieën in de polyfone passages. De romanticus Parry grijpt hierin terug naar de rijke Engelse traditie uit de 16^e eeuw.

There is an old belief,
That on some solemn shore,
Beyond the sphere of grief
Dear friends shall meet once more.
Beyond the sphere of Time
And Sin, and Fate's control,
Serene in changeless prime
Of body and of soul.

Er is een oud geloof,
Dat ergens op een plechtige kust,
Buiten de sfeer van verdriet
Goede vrienden elkaar opnieuw ontmoeten.
Buiten de sfeer van tijd,
De Zonde en het Lot,
Vredig in onveranderlijke volmaaktheid
Van lichaam en ziel.

That creed I fain would keep
That hope I'll ne'er for go
Eternal be the sleep,
If not to waken so.

Dat geloof zou ik graag houden
Die hoop wil ik nooit vergeten
Eeuwig moge de slaap zijn,
Als ik er niet zo uit ontwaak.

***The peace of wild things* (2012) – Jake Runestad** Tekst: Wendell Berry (*1934)
Met Hans Erik Dijkstra, piano

In het gedicht *The peace of wild things* geeft Wendell Berry uiting aan zijn ontredde en grote zorgen over de aarde die wij nalaten aan onze kinderen. Berry is een Amerikaans schrijver, essayist en dichter. Hij keert zich tegen *the American way of life* en meer in het algemeen de individualistische wereld waarin wij leven. Hij is al decennia actief als pacifist, milieuactivist én biologische boer. Zijn persoonlijke reactie op de wereldwijde bedreigingen in dit gedicht is een vorm van escapisme in de natuur maar bevat in essentie ook een boodschap van hoop.

Jake Runestad is in zijn vaderland, de Verenigde Staten, een van de meest uitgevoerde hedendaagse klassieke componisten. Zijn, naar eigen zeggen, belangrijkste werk *Earth Symphony*, over de vernietiging en wederopstanding van een post-Antropocene Moeder Aarde, is met prijzen overladen. Zijn zetting (uit 2013) van het gedicht begint als klankstuk met levendige omspelings in de pianopartij. De bassen beginnen vervolgens met de eerste sombere regels. Wanneer het koor zich bij hen voegt met de tekst van de titel en met een beweeglijkere muziek voelt dat als een bevrijding. Met de herhaling van het tekstdeel *For a time I rest in the grace of the world* bereikt het werk zijn climax, waarna het tot rust komt met *I am free*, begeleid door een kabbellende pianopartij.

When despair for the world grows in me
and I wake in the night at the least
sound

In fear of what my life and my children's
lives may be,

I go and lie down where the wood drake
rests in his beauty on the water,
and the great heron feeds.

I come into the peace of wild things
who do not tax their lives with fore-
thought
of grief. I come into the presence of still
water.

And I feel above me the day-blind stars
waiting with their light. For a time
I rest in the grace of the world, and am
free.

Wanneer wanhoop voor de wereld in mij groeit
en ik 's nachts wakker word bij het minste
geluid

In angst voor wat er van mijn leven en dat van
mijn kinderen kan worden,
Ga ik liggen waar de wilde eend
rust in zijn schoonheid op het water,
en de blauwe reiger zich voedt.
Ik kom tot de vrede van wilde dingen
die hun leven niet belasten met het vooruitzien
van verdriet. Ik kom in de aanwezigheid van
stilstaand water.

En ik voel boven mij de dagblinde sterren
wachtend met hun licht. Voor een tijdje
rust ik in de genade van de wereld, en ben vrij.

Earth song (2007) – Frank Ticheli

Tekst: Frank Ticheli

De Amerikaanse componist is tevens de dichter van *Earth Song*. Het gedicht laat over het geweld dat de aarde wordt aangedaan niets aan duidelijkheid over. De dichter zoekt zijn toevlucht echter niet in de natuur zoals Berry in het vorige stuk, maar in de muziek. Daaruit put hij hoop voor een vreugdevolle en vredige toekomst. Want zo eindigt het stuk: met een rustgevend, ingetogen majeur akkoord op *Peace*. Het werk is geschreven in het toegankelijke hedendaags idioom dat we ook kennen van in de koorwereld populaire componisten als Whitacre en Gjeilo.

Sing, be, live, see...

This dark stormy hour, the wind it stirs.

The scorched earth cries out in vain:

O war and power, you blind and blur.

The torn heart cries out in pain.

But music and singing have been my refuge,

And music and singing shall be my light.

A light of song, shining strong: Alleluia!

Through darkness and pain and strife,

I'll sing, I'll be, live, see...

Peace.

Zing, wees, leef en zie...

Dit donkere stormachtige uur, de wind
wakkert het aan.

De verschroeide aarde schreeuwt tevergeefs:

O oorlog en macht, je verblindt en vertroebelt.

Het verscheurde hart schreeuwt van pijn.

Maar muziek en zang vormden mijn toevlucht,

En muziek en zang zullen mijn lichtpunt zijn.

Een lied straalt als een sterk licht: Halleluja!

Door duisternis en pijn en strijd,

zal ik zingen, zal ik zijn, leven en zien ...

Vrede.

Uitvoerenden

Hans Erik Dijkstra (1969) studeerde piano (bij Tamara Pospiszył) en compositie (bij David Rowland) aan het Twents Conservatorium te Enschede. In 1991 studeerde hij cum laude af, waarna hij verder ging met piano aan de HKU bij Herman Uhlhorn en Alexander Warenberg. In 1994 behaalde hij zijn diploma uitvoerend musicus. Vanaf 1996 werkte Hans Erik als correpetitor aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag, en voor de operaklassen van de Conservatoria van Rotterdam en Enschede.


Vanaf 1998 werkte Hans Erik voor het Radio Filharmonisch Orkest. Vanaf 2002 werkte hij ook regelmatig voor het Gelders Orkest (nu Phion). In augustus 2023 was hij betrokken bij de Wagner 4daagse te Nijmegen (productie van Marc Pantus) en begeleidde daar onder andere de masterclass van Eva-Maria Westbroek.

Hans Erik treedt regelmatig op, voornamelijk als kamermuzikspeler, maar ook als solist. In juni van dit jaar speelde hij de Nederlandse première van het derde pianoconcert van Sergei Bortkiewicz.

In 2000 componeerde Hans Erik zijn opera *Repelsteeltje*, en tussen 2010 en 2021 de opera *Reintje*. Beide opera's werden uitgevoerd door zangers van De Nederlandse Reisopera met begeleiding van een klein kamerorkest.

Vanaf 2002 is Hans Erik pianodocent aan de muziekscholen te Doetinchem en Veenendaal. In 2018 kwam daar de Muziekschool Barneveld bij. Ook is hij vaste begeleider van vier grote oratoriumverenigingen.

Frans van de Loo, dirigent, studeerde schoolmuziek in Tilburg en koördirectie bij de Samenwerkende Nederlandse Korenorganisaties/Unisono in Utrecht. Hij vulde zijn opleidingen aan met diverse specialisatiecursussen, cursussen stemvorming, zanglessen, orkestdirectie en masterclasses. Naast Kamerkoor Novo Cantare dirigeert hij ook het kamerkoor voor oude muziek Capella Ducis in Den Bosch, het Nieuw Betuws Kamerkoor in Huissen en kamerkoor Canta Libre in Veghel. Hij geeft cursussen koorscholing en stemvorming. Als zanger is hij actief in kwartet Chiarezza, dat zich toelegt op muziek uit de renaissance.

Kamerkoor Novo Cantare telt op dit moment 28 zangers uit Arnhem en omgeving. Wij zingen klassieke muziek van renaissance tot 21^e eeuw, van bekend tot zelden uitgevoerd. Meestal geven we twee concerten per jaar, vaak in samenwerking met een solist of een ensemble. Op 25 februari 2024 treden we samen met het Arnhems Klarinettenkoor op in Rheden, en op 23 en 30 november 2024 staat *The Armed Man: A mass for Peace* van Karl Jenkins op de rol, een gezamenlijk lustrumproject met kamerkoor Vocalise, onder begeleiding van Arnhem Sinfoniëtta. Voor dit grootse project en voor ons koor **zoeken we ervaren (project)zangers**, aanmelden kan via info@novocantare.nl, of kijk op novocantare.nl  [@kamerkoornovocantare](https://www.facebook.com/kamerkoornovocantare)

Sopraan Maaïke van Bodegom, Mariëtte Jansen, Ietje Jenniskens, Annemieke Kouwenberg, Roos Kwakernaak, Ria Neutel, Ans Peters, Inge van Schie, Corine Speulman

Alt Inka van der Heul, Heleen de Jonge, Natascha Notten, Maja Reissner, Juliette Renaud, Arghje de Sitter, Hanneke Span, Ariel Wienk

Tenor Sjaak van Asten, Maarten Mookhoek, Rogier Schulte, Jaap Terpstra, Olivier de Vette, Jobien Wind

Bas Koyan Bruggeling, Henk Cousijn, Roel van Dijk, Antoine Freriks, Wim Robben



Goed gestemd gaat alles beter...

**Henk Cousijn
pianostemmer**

**Belt u vrijblijvend
voor een afspraak
tel. 06 23 54 93 12**

WORD VRIEND!



en steun Novo Cantare met een bijdrage

Door ons te steunen helpt u ons koor om mooie concerten te kunnen blijven geven. Uw bijdrage kunnen we goed gebruiken!

Voor een bedrag vanaf € 35 bent u Vriend van ons koor.

Vrienden van Kamerkoor Novo Cantare krijgen:

- per jaar één gratis toegangkaartje plus gereserveerde plaats(en)
- gereserveerde plaatsen voor u en uw gezelschap
- uitnodiging voor het bijwonen van een speciale repetitie, waar dit past in het jaarprogramma

Zelf Vriend worden, of iemand anders Vriend maken?

Aanmelden kan via info@novocantare.nl onder vermelding van 'Vriend'.

Alvast onze hartelijke dank!

Vermeulen Groessen

35 jaar *Bouwen met glas*

Specialist in

- Veranda's
- Hobbykassen
- Carports
- Tuinhuizen
- Aluminium deuren, ramen en kozijnen

Lijkweg 32, Groessen
T 0316 26 13 78



WWW.VERMEULENGROESSEN.NL

1998 **2023**

Jansen & De Feijter

25 jaar

Boekhandel, podium & petit café



Emmastraat 6, Velp. 026-3628959

Chapeau !

Hoofdstraat 53 6881 TC Velp 026-3643445
www.chapeaumode.nl info@chapeaumode.nl

Chapeau ! Damesmode
wenst
Novo Cantare
veel succes!

Chapeau ! : duurzaam,
eerlijk en deskundig advies